

Latweeschi Awises.

49. gaddagahjums.

No. 6.

Trefchdeenā, tannī 11. (23.) Februāri.

1870.

Latweeschi Awises lihds ar fawem peelikumeem maksā par gaddu **70 kap. fudr.**

Zelgawa pefuhohi
zittur aissuhohi ta larrya ween: **70 kap. f.**
ekspedija: **19½ kap. f.**
posta nauda: **10½ kap. f.**

pamiffam: **1 rubl. f.**

Kas uš fawu vohedu apstellehs 24 eksemplarus, wehl weenu dabuhs läkt pavelti. Ja-apstelle: **Zelgawa** awischu nammā pee **Janishevski**, **Rihga** pee **Daniel Minus**, teatera un webwera eelas suhri un pee **Dr. Buchholz**, leelsā Aleksander cēla Nr. 18. Wissi mahzitāji, skolmeisteri, pagasta malditāji, skribwexi un zitti tautas draugi teek lubgti, laj loffitajem argabda apstellechamu. — Redakteera adresse: **Pastor Sakranowicz**, Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Nahditājs: Daschadas finnas. Sirfnigas rateizibas. Diwi ismiffschi. Aicasts. Juhras dſallums. Waj aukts dſchreens ſkahdīgs? Difilbiiga mahbra mihtla. Walkar. Wisjaunakabs finnas. Atbildas un lubghschana. Naudas virgus. Rabbibas un pretſchu virgus. Gluddinashanas.

Daschadas finnas.

No eekshemmehm.

Kursemmes zeen, gubernatora k. Latv. awischu apghdotajam zaur rakstu irr darrījīs finnamu ministera k. nospredumu, ka lihdschinnigois zensors Zelgawa, baron Hahn, uš Warschawu tohp pahzelte un Zelgawas weeta deht mas darrishchanu un weegli zaur dſelzestu atsneeda-mabs Rihgas zensures, ſhim bribscham paleek tukſchā, tapehz tad arri Latv. awischu raksti laj tohp fuhtiti pee Rihgas nodallitas zensures.

Pee Kursemmes kruſas beedribas isq. gaddā irr pee-derrejuſchas 1772 muſchias un mahjas, starv tahn 987 dſimtu un 256 krohna ſaimneeku mahjas. Ta wehrtiba, kas apdrohſchinata, irr bijuſi 2.220,770 rubl., par no-tikufiſhas ſkahdes allihdfinaſchanu irr ismakſati 5679 rubli. Kad apdohma to maſu teefu, kas katru gadd ja-makſa, prohti ik par 4 apdrohſchinateem rubleem, jeb par 400 rubl. louka wehrtibas 1 rublis, tad gan newarram zittodi, ka katrom ſaimneekam to padohmu doht, laj ſcho maſumu netaupa.

S.

No Wahrmes. Muhsu baſniza, kas no Saldus uſ Kuldigu eimohi, ſtahw paſcha leelzetta mallā, ſchinnis 3 gaddos 6 reiſes irr uſlausta un aplaupita. Pirmoreis besdeewis kahdus 50 kap. no baſnizas naudas bij atrad-dis un panehmis; drihs pebz tam atkal atradda lohgus iſſistus; 3 reiſes usgahja naudas lahditi iſnestu un ſafisti. Iſgahjuſcha Augusta gallā dreiskombara dubbuldurvis tapa uſlaustas un no altara nonemti 2 ſmukki lukturi, no 25 rubl. wehrtibas, ko kahds draudses lohzeklis fawā ūdraba kahsu deenā baſnizai bij dohwinojis. Beidsoht

17. Dezember atkal atradda lohgus iſzeltu un dſells ſteenus iſplehſtus. Blehdis ne-atrasdamis zittu ko sagt, bij pa-nehmis kahdu pahri ſint deewamaifites, wezzohs altara lukturus bij iſzillajis bet atſtahjis. Šahdības walkarā gan bij fneegs ar ſipru wehtru, bet nafti Deews tas Rungs bij wehtru un fneegu apſauzis un ſkaidrs gaisſ turrejahs daschās deenas, ta ka yehdas bij kā dſelli eeraftas. Tāhs wedda lihds kahdahm netahlahm falpu mah-jahm, kur weentulis dſihwoja, no ka zitti jau ſen laikeem daschadas leetas noſtahſtija. No baſnizas montahm gan neko ne-atradda, bet dauds zittas sagtas leetas, un fa-nehma wihrū zeeti. Breesmas dſirdeht par ſchi wihra dſihwi. Neſkaidribas pilns no ahrenes kā eekſhenes; iſtabinā lihdi ſhim neweenu nebij laidis, ſeewas tam nau, jo tai jau ſen zaur wihra besdeewibu bijis kappā jaleen, weenigu meitu padſinnis tapehz, ka ta ſkaidras drehbes deena; ſeemā wiſch fawu krahīni nekurreja aif ſihkſtuma; waffarā fawu lauka mallā dſihwoja ſluju buhdinā; wiina ehdeens bij rahzeni ar fahli un turklaht ausu ſehnelas. Iſtabā teesneſchi atradda uſ plahna weetu weetahm labbi-bas tſchuppingas, paſtarpañ wezzus ſeglus, ſwezzes gal-linus, paſtalas, fahls gubbinas, ſekkes, kreklus, farrotes, maſchlus, naſchus un ſimts zittas leetas zaur zau-rim jauktas. Nei krehſla, nei galda, nei gultas. Pirms ližees prohjam weſtees gahjis wehl pee naudas, ūdraba naudas bijuſi labba teesa uſ krahfs, warra nauda pabenki, papihri pa ſeklehm fabahſti. Bet kaut gan neſkaidribas dublös pawiffam pagrīmmis, tad tomehr deewēgan gudris fawā kahrtā un teefas wehl nemas ar to newarr gallā ūluht. Bet zerram ka

blehdim atees fawā alga,
krittihs fawā paſcha walga.

K. B—nn.

Leepajas awises raksta: Stiprs ſals un labbais ka-manu zelſch nahk lohti palihgā pee muhsu dſelzella taifiſchanač. Kust kā ſkudras gar oħta mallu. Pa ſimteem

reis wesumus ar lohkom, kegeleem, okmineem, 1 dāms-fuggis ar schkeehm jau Mehmele atnōzis un gaida tik, ka warrehs pa Mehmeles upi broukt lihds Raunai, no turrenes tad weddihs pa dselszelli leetas us to weetu, kur muhsu dselszelli gals buhs, tas irr vee Eklaneeni, 2 lug-gus katu deen Leepajā gaida. Strahda no abbeem gal-leem un nebuhs schis gods wehl aistezees, tad jau muhsu pilsehts buhs preeets vee dselszelli lihla, kas Ciropas jemmes apsteepj.

Aisputtē preeksch nezik deonahm Lubenaskas sain-neeks, kas velyn iapra vee tam peckerts, ka bij grchku rakstus landis laidis un us to usweddinojis, laj besdeevi-bas darbus pret muischawaldishanu darra, irr notevahs. 3 deenas tas tappa zaure pilsehtu ar fauna tahpeli vad-dahs un tad kēhdēs us Siberiju nodisks.

Baltijas skohlu jaunais kuratora I. Gervais no Rih-gas nahldams, irr pahraudis 19. un 20. Janvar Le-gawas un 22. un 23. Leepajas skohlas.

Rihdseeneki no Pehterburgas to sinnu dabujuschi, ka aishwinai svehitdeen rihta agrumā Rihgā semnestrihze-schana bijusi; kahds fungis tahdu sinnu turp nolaidis. Bet ka leekabs fungis gon buhs lohti maldijses, jo muhsu semmitte nebuht nou tahda, kur tahdas leetas buhu ja-bihstahs; bet ja stiprs trohffnis un semmes fadrebbeschana buhtu bijusi mannana, tad tas faprohtams irr nahzis no tam, ka aif lohti stipra falla semmes wirsahria ka arri led dus pa uhdeneem raudamees buhs sprahguschi.

Rihgas Latweeschu beedriba issluddina, ka winnas nomma eeswehtischana buhs to 19. Februar pulsti. 2 pebz pusdeenos. To pojschu wakkaru buhs beedribas sivehki un 24. Februar weesbas wakkar.

Pehterburga. Geßchigu leetu ministeris Keisarim preekschā lizzis sawas dohmas dehls gubernau waldischanu pahrlaboschanas. Keisars pawehlejis, ka ministeru speklu wairoht un lihdsschinnigabs gubernu waldischanas (Re-gierung) nozelt, wibzegubernatori, prokureeri un augsto teesu preekschfchdetaji laj tohpoht gubernatorim par palih-geem peedohti. — Kumissija, kas preeksch tam eezelta, laj nogudro, ka warretu uslilt maksu wissahin tohm frohna grabmatahm, kas lihds schim nekahdu pastes naudu ne-makfaja, irr dehls labbakas apsprechanas wehl zittus fungus nehmusi par padohma dewejeem. — Walssis banka issluddina, ka 184 winnesti no usdewu billetu islohseschana-hm wehl ne-effoht isnemit, 1 winnesti effoht no 75.000 rubli, 2 no 8000 un kahdi 5 no 5000 rubli. Guloht pawissam sawus fungus gaididami kahdi 208 tuhkfostchi. Tad ta brihnumis, negribb ne gattawu naudu sanemt!

Mäskawā ar januu gaddu irr Wahzu awise zeblusées, lurreai par apgahdataju buhs Woldemar fungis, kas Latv-tautai deewsgan pasihstams.

Wilnas pilsehta tiwumā 15. Janvar naiki 2 behrni no wilkeem irr saplohsiti, ta ka tik drehbju luppatalas un kaulini atliluschi. Abbi bijuschi isgahjuschi maijiti sa-nabogohit preeksch masakeem brahlischem, kas mahja, un apakkal nahkoht usbrukus wehtra ar ūneega putteni, ta ka nemaldijsches un swereem par laupijumu tappuschi. Mahte gahjusi behraus melcheht un usgahjusi breešmu weetai.

Kursskas gubernas sapulze preeksch skohlahm atwehle-jusi 30.741 rubli; tāpat arri dsird no dauds zittahm pujschm, ka ar wissu speklu sahj par to gahdah. ka skohlu buhschana laj sell. Skohlas irr walsts lablahschanas pamats.

Arkangeles gubernā pojhā seemeli, kur jau agrakos gaddos bij sahkuschi arbotees ar linnu sehfchanu, bet mas preeka veedsiwojuschi, isgahjuschi gaddā irr linni breešmigi brangi isdewusches.

No Nikolajew pilsehta raksta, ka sahle steppes til angsta effoht isavugusti, ka lohpi va lauku ween dīshwojohit un breešmigi brangi dabunoht pee-ehstes. Kas muhsu lohpineem to dohs?

No Turkestanes išg. gadda gallā tappa atsuhtiti us Pehterburgu kahdi 47 tuhkfostchi rubli nodobschana un wiss smuktā sudraba sihla naudu, kas muhsu 20 kav. gabbaleem lihdsiga. Waldischana likschoht scho Turkesta-neefchu naudu pahikalt par Kreewu walsts naudu.

Odessā grībb leelu bohmwillas fabrikki eetaischt. Kahds fungis barons Ungern Sternberg buhschohit par to wajjadisgo naudu gahdah. Obsis effoht turrejies turre-jees fallam pretti, kamehr wajjadsejis ar meeru dohtees, ka 21. Janvar led dus dekkis apstahjies. Tā tad nu kug-goschana apstahjies.

Siberijas deenwiddus puse vee Altai kalneem salna laudis eedohmajusches nemeeru taifift. Kahds pahris gudrineku, starp kurreem arti weens schihdinsch bijis, us-mussinajuschi zittus, laj waldbai nei klausā nei nodoh-schanas maksā; atsauskusches arweenu us Keisara paweh-lehm, kas scheem tohpoht apsleptas, bet to tatschu effoht isdabujuschi finnabt. Newarrejuschi zittadi gallā kluht, ka saldati bijuschi jasauz, kas eemahza waldischa-nai palkausigeem buht.

S.

No ohsemehm.

No Parisē gan raksta, ka laudis pee meera tur-ro-tees, bet gandrihs latra awise nefs sianas, ka tik un tik

akal nakti fanemti un zeetumā eeliki. Ibpaschi to wakkaru un nakti, kur walts weetneku Rochefort l. polizeja sonehma, leels tauschn pulks stiiri ween dumpojes, uslausufchi fabrikki un isnehmuſchi tahdas 300 daudſtobbenes un 40 flintes un gribbejuſchi ar to strahdah, bet farra ſpebts bijis par leelu, kas teem tubdal zellā ſtahjies. — Augstaſis ministers Ollivier, ka jau agrahk fazijahm, iur wihrs, kas nemas lepnibū ne-ezeeni, taggad dſirdam, ka arri winna jauna gaspascha tahda patti effoht. Weeſibas wakkards to nekad neredſoht kahdā grefnibā, emohit prastā muſlibn fleitē. Gefahkumā Parishes lenahs leelmahtes fkladri giibuschas to redſoht, bet taggad jau dauds fahkoht prastuma mohdei paklaſ dſihtees.

Englantes Lehninene patti bij tahda apſlimmuſi un likka zaur ſumiffareem parlamenta ſapulzi apſweizinaht. Tal runnā tohp teikts, ka Englante ar preeku warroht foziht, ka dſihwojoht labbā ſaderribā ar wiffahm zittahm walſthim; Lehninene zerroht ka parlaments buhſchoht lihds ar winnu apſpreceſt un gahdah, ka ſtoklas buhſchanai ſtipeakli pamatti tohp likti, tāpat arri ka preekſch Silantes eriktes tapſchoht nogruntetas, ka lihdschinnigai nekahribai tue gals buhſchoht.

— Englantē isnehmuſchi ar ſawadu prezzi andeicht, prohti ar pokaltaifiti ſweeſtu. Belgeechi uſpirkoht Englantē wehrſchu taufus un tohs mahjā pahrwedduschi maiſoht teem klah ſabbi teefu ſawadu miſtu, leijoht tad kahdas 30 prazentes ubdens klah un pahrdoht Englantē ſcheem par ſweeſtu atpakkal. Newarroht nezik iſſchikt no ſweeſta.

Bairu Lehninſch, ka dſirdam, akal effoht falihzis ar ſaweeem augſteem raddeem, ar kureem bij ſanihzis. Deewēgan jau arri irr, kad reiſ ſawu duſmigu gihni pahradija, dauds maſ taſchu ſinnabs ſargeeſes. Bet Bruhſchu naidneku partijs wehl effoht lohti ſpehziga.

No Rohmas wehl nemas nedſird, ka ſapulze dauds maſ us gaismas puſſi dohtobs. Kahdi 137 bihſkapi bij ſuhtijufchi pee pahwesta rakſtu un lubguſchi, laj nemas neloujoht ſapulzei preekſchā zelt to leetu, deht pahwesta nemaldibas. Bet ſwehtais tehwō it pilks valizzis un rakſtu atdewis atpakkal. Tucprettim ar abbahm rohlohim qaidoht us ohtru rakſtu, ko zitti bihſkapi tam gribb paſneegt un ar ko gribb ſaspahrdiht wiffus kattofu preetiſneefus. Tas rakſts irr 21 daliſas dollibet un kates heidsoks ar teem wahreem: „tas laj irr nolahdehts.“ Kad to iſſaffa zauri, tad nezik tahdu ne-allek, kas paleek nenolahdeti. Keifori un Lehnini, kas eedrohſchinahs ſawas ſemmes un kaudis waldiht, nepräſſidami ko pahwesta gar to dohmg, lihds pat nabadiſnom, kas gan nau kaitolis, bet pebz Deewa ſw. rakſteem dſihwodams zerre debbes walſtibu eemantoht — wiffi tee ar ſcho rakſtu tohp nolahdeti.

Waj tad ilgi tahdas beiſdeewigas muttes warrehs wahritees? Waj tad vrahligee kattofu laudis paſchi neſahkſ faunetees tahdas ſapulze un neraudſihs rahiht, ka tahdas gars teem nau pa vrahtham?

Egyptes wihekehnisch potlabban arri ſawa parlamenta ſanahkſchanu atwehris un uſrunnā prezajeſes par labbu angliju gaddu, par walts labklaſhchanu, kas azzihm redſoht ſelloht un arri zaur ſcho ſapulzi buhſchoht wairotees; tik no tabs leetas, ka tam ar sultana lungu paſtoryahm daschas pluhſchanahs bijuschas ne ar puſchū plehſtu wahrdinu nepeeminn. S.

Sirſnigas pateižbas

dohdu zaur ſcho lappu wiſſeem teem kriſtigeem brabkleem, kas man 9. Janwar ſch. g. ſawu mihiu valihgu ſneeguſchi. No Kuldigas braukdams biju pee Chkryppes Bentē eeluhſis un buhſti pats lihds ar abbeem ſirgeem tai ſeela ſalla laika noſihzis, ja nebuhtu braklu ſirdis atraddis, kas ar wiſſu ſlubbu un ſpeku man valihgā nahza, ka tikku iſglahbts. Kaut gan winni nei bij gaidiujſchi nei arri nehma vreiti to pateižbas ſeedinu, ko par winnu miheſtibas darbu teem gribbeju paſneegt, jo ſozija, ka effoht dorrijufchi. Kas kram ſtrihigam zilwekom jadarr, tad komehr no ſawas ſirds ſlubbinahts newarru zittodi ka ar pateižbu ſhohs man ſweſhus brahkus Deewa preekſchā veemineht un winnu gohda darbu zaur ſcho lappinu arri wiſſas tautas preekſchā daudſinah.

R. Bergmann,
Wahnes frohmeiſteris un keſteris.

Dinti iſmiffuſchi.

(Beigums.)

Kamehr winna ohtra kambari eegahja, kahdu ſeelaču drohnu panemt, Stautons uſſchlihy to grahmatu un laſſija tohs wahrdus, ar ko ta meitina ſawu deewabihjigu ſidi Deewa preekſchā bij atwehrus. Winna ſirds topo kafiyata un wienna qzzis ſviſſuloja un pildijahs ar ſchehluma un preeka affarahm. Meitina kahdu lakkatu weenkahrt aplikujees no kambara drihs iſnala un nu abbi dewahs pa durwihm ahrā us elu. Meitina gahja Stautonam blaſku. Stautons jo ſirſnigaki eefkattijahs jauna meitina un ta ſam ſahla gaufchi patikt.

Freileen Witte nedewa wiſ to neudn, bet opleezinaja Stautonam, Betty effoht pateižgs engeſis. Tahda leejiba no ſchi ſewiſchka muttes wiunom bij mihioka, ne ka ta nauda no winnas rohkas. Wiſch gahja un eelikta to grahmatu pee kahda aydelmanna khlā, un ta tee diwpatſmit ſchillingi ſanahzo. Betty par to ſirſnigi pcozajahs.

„Bet no ka Juhs schodeen un' rihtu pahrikseet, freien, tad Juhs wissu fawu naudu isdohseet?“

„Es nesinnu, bet — gan Deews lihdsehs,“ winna klußā meerā atbildeja. „Es zaurahm naaktihm strahdaschu.“

„Ja, ja, gan Deews lihdsehs!“ winsch issauzahs, un dauds netruhla, ka zaur fawu ahrigu ißlifchanohs fawu noslehpumu buhtu ispaudis.

Stautons papreelshu weens pats eegahja scheeki, un wezza Smid kambari eenahzis winnam ar ihseem waherdeem fawu isdarrischanu isskahstija, laj wezzais finnatu, ka pret Betty ja-isturahs. Pehz tam winsch Betty ee-wedda. Ak, kahdu debbezligu preeku winsch fawā firdi sojutta, tad tas mihtais behrns raudadams fawu tehwu apkampa, skuhpstijs un pee fawas no preeka pulstofchas firsninas speeda. Ak, mans tehf, mans tehf, kahdu breefmigu, haitu un behdu vilnu naakti es Lewis deht esmu pahzeetufi! Bet kusch! Deewsgan! No tam wairs neweenu wahrdi! Slawehits laj irr Deews, ka Lewi sveiku un wesselu esmu atraddufi.“ Un winna nu smehjahs un preezajahs.

Tad par fawu tehwu aismaksojuſi, winna ar leelu preeku to wedda prohjam. Stautons winnus pawaddija, un heidsjohit meitinali pahri schillingus edohdoms fazija: tohs wehl effobt sadabujis, laj par to naudu pusdeenu pagahdajohit. Jaunais wihs ta kohfcha behrma faldū weenteeſibū redsedams buhtu gandrihs preeksh winnas semmē mettees un winnai kahjas skuhpstijs.

Stautons nu Smid familijai bij ifdeenischkigs weefis. Winsch nohza ikwakkaruš, fawu masu pelnu — ta winsch fazija — ar to familiju kohpā patehreht. Bet kautschu gan deewsgan wehlu winsch nahja un gahja, tomeht winnam nenahza nekad wairs prahtha, no Temses uppes tilta lehkt un fewim gallu darritees.

Pehz tschetrpatſmit deenahm weenu wakkaru pee schiſchanahs winsch fazija: „Freileen Betty, waj Juhs warretu manni mihleht? Waj gribheet manna feewina tapt? Es gan esmu tikkai nabaga skrihweris, bet man irr gohdiga fids.“

Winna noduhra azzis un nosarka.

„Sakki, behrns, waj Tu warri manni mihleht?“ winsch wehl reis waizaja no vilnas fids.

Aibildas weetā winna galwu druzin pazehluſe tam rohku fneeda. Winsch scho rohku nobutſchoja un fazija: „Es Lewi ne-iffalkami mihleju. Tu effi mans dſihwes engelis. Tu mannim dſihwibū glahbuſi.“

Kahdas deenās wehlahl rihtu agrumā tas pahritis ne ſa lepni, bet gohdam apgehrbees un no wezza Smid pawaddihts gabja us tuwalo basnizu, kur wissā kluſsumā tappa loulahts. Pilns preeka Stautons fawu feewinu speeda pee fids un winnu faldi noskuhpstijs. Basnizas preekshā lepni ratti stahweja. Sullainis ar tresshem rattu durwiſ atwehra. „Geffchā!“ laimigajis draugs fawai no

brihnumeem pahnenitai jaunai feewinai usſauza, un pirms winna wehl atjeħdsahs, winni sehdeja wissi trihs tannis rattos, kas weegli un ahtri no turrenes aistezeja. Kahda leela lepna Londones namma preekshā kutscheeris apturreja. Baggati gehbti deenestneeki winnu iżżebla no ratteem un eewedda kohfħas, staltas istabas. „Sché irr Juhsu zeemmahte!“ Stautons us fawem deenestneekem fazija. „Parahdeet winnai fawu goħdbihjaſchanu un peepildeet winnas pauehles.“

Mans miħligajis saldajs behrns, es esmu Lewi Stautons, weens no fchi baggata pilsehta baggata kajeem wiħreem. Schis nams irr Taws iħpaſčums, fher ful-laini un fchihs fullaines irr Tawu deenestneeki. Es esmu pahrliezinahs, ka ta baggatiba Tawu behrnafirdi nesamaitahs. Sché irr ta apgalwoſchana, Tawas nelaikes mahtes luħgħchanu-grahmata. Skattees, ko Tu tur erakstijisti: „Mans Deews, kaut arri wissu paſauleſ baggatibu Tu man dohtu, tad tomeht es paliktu Tawa paſemmiga klopone. Jo kas irr ſelte preeksh Lewiħm, kas Tu us to firdi luħko un firdis un iħkſis pahrbaudi? Tawa irr manna fids un Tawa ta arri paliks.“

„Ja, Deewa un Tawa, mans miħtais Lewi.“ Betty klußi atbildeja un nosarkama peeglaudiyahs pee winna kruhtihm.

„Hurrah! Leħzeens no Temses uppes tilta!“ Stautons preezigi issauzahs un apkampa fawu feewastehwu.

H. D. B.

Attraſs.

Wahzu laikarakstos kahds kungs no aiphehna Wahzemmes farra stahsta kahdu stahsinu:

Tannis pirmajās deenās un nedekas pehz taħs leelas kauschonahs pee Langensalzas pilsehta, wissas lasarettes un kappenes no frawiekeem bija ka aplehgeretas. Tahlu jo taħlu noschouto un ewainoto pederrigei bij aħħafuschi un melleja fawus miħlohs. Bits gan atradda wehl fawu deħlu waj braħli fahpès waiddam, bet dasħam bij janorimħas, tad dabu ja karrar vixru kappenes eeru-dsħiħt un tur lassħiħt, ka tas, ko melleja, wairs nebjaa dsiħwibas. Laj karru ewainotu jo drihs warretu atraff, tad karrar-teeħa pee wissahm lasarettes durwihm papiħri bij likku pescist, fur wissu fslimmeelu wahrdi bij lassam. War noschauteem nebjaa neħħadas peerahdiſħanas; jo karsta laika deħl libki drihs bij jagħlabba un karru aismigħi-sku no ta leela pulka pehz wahrda ismekleħt, nebja aephejħams.

Ay to ħaiku — ta augħċha minneħts kungs stahsta tahlaħ — man wajjadibas deħt bij ja-eet pilseħta. Tur fatkku diwus swieħsus kungus; abbi truhwu dreħħes bij geħrbu fsees un pee winnu iſskatta bij monnams, ka kahdas behħadas teem to firdi bij apneħmu sħas. Tas wezzakais no winneem, manni goħdig iapxeżiñajis, luħda laj-

wianeem rahdoht kahda schi pilsehta birgera mahjokli. „Ja Juhs man gibbat lihds nahkt,” afsazijju, „ta es pats Juhs pee wiana warru nowest; jo arr mans zelsch turp eet.” Sweschineeki par to man pateizahs, un nu gahjahn pee ta, kas tappa mellechts.

Birgera nammä eegahjuschi tas wezzakais ta eesabza runnah: „Zeenijams fungs, mehs dsihwojam pee Reina uppes, effam dsiimmuschi Achenes pilsehtä un mellejam sché taggad diwi zilwekus, ko farsh few par uppuri nemis; schis fungs sché, manna brahla dehls, mekle sawu ewainotu brahli un es,” ta winsch nu runnaja tahlahk ar trihzedamu balsi. „es wehlejohs redsebt fawa weeniga dehla kappu, jo farra grahamata stahl rakstiks, ka manna brahla dehls lohti ewainohits un mans dehls zur lohdi nahwi dabujis. Juhsu brahlis Achenes pilsehtä, kas mums irr labs draugs, muhs pee Jums suhtijis, tadehk mihligi luhdsam, ka Juhs mums palihdsetu tohs useet, ko mellejam.” Birgeris, sweschohs fungus mihligi usnehmis, pehz to sudduscho waherdeem jautaja. Tohs finnaht dabujis, winsch sweschineekus vreezigi usskattija, fazidams: „Luhdsobs ihfu brihdi sché pagaidiht, augschä dsihwo diwi sweschi fungi, kas arri no Stein-uppes puhs, warrbuht tee ko finnahs par Juhsu pederrigeem.” Tohs wahrdus issazzijis, winsch drihs usskrehja augschä un pehz labba laika semmè nonahzis sweschineekus skubbina ja us augschu dohtees un ar teem kungeem runnah, jo istahdotees ta, ka winsch dohmajis. Tifko schee bij augschä usgahjuschi, te arri bij dsihdamo to preela balsi: „Eduärd, mans brahl! Eduärd!” — „Peter, mans dehls Peter!” — Tee ar afferahm mellefee nu abbi wehl bij atrafhi dsihwi; tee no weena, ta fakkoh, schehliga Samaritera mihli bij aplohypi, un schis taggad preela afferas lihds raudadams, jutta fawa miblestibas dorba wiedohrgaku algu.

H—d—nn.

Juhras dsillums.

Ka juhra, laj gon weetahm irr warren dsiilla, tomehr nekar newarr buht bes dibbena, to kram pascha prahs sakka. Bet tatschu fennakös laikös fuggineeki puhledamees pee juhras dsilluma mehrißhanas, dauds weetä, lohti tahlu no mallas, newarreja atraf dibbenu. Daschi, kas schinni darbä zihtgi un ruhpigi puhlejahs, dohmaja ka tas nahkoht no juhras straumehm, kas dsillumä tekkoht un gremdes-lohdi lihds ar to pederrigu wirvi raujoht few lihds, un ta dibbena aissneegschahu kaweoht. Ar dasch daschadeem rißkeem, — kas bija preezeetinati pee gremdes-apparata, — mehgina ja useet juhras dibbenu, bet wiffai welfi. Pehz dauds weltigeem puhlineem un pehz ilga laika Amerikaneschü lehrabs pee schi dorba, Leelä jeb Kluffa juhrä. Pee tam trihs fugga-kapteini strahdaja. Schee wihi Atlantiskä juhrä jau bij mehrijuschi dsillumu 34, 39 un 50 tuhfst. pehdas, bet wehl nefasneedsa dib-

benu. Kapteine Denham, kas beidsamu reisu wehl mehrißhanu isprohweja, dohmaja, ka tai wainai waijagoht buht pee tam, ka ta mehra-wirwe ar sawu lohdi no pascha fugga tappa nolaista juhrä. Tadehk tas weenu 10 tuhfstosch assis garru wirwi likka eelikt laiwä (jolle) un schi ataireht no fugga un ar dauds irkleem (aireem) noturreht us weetu. Mehra-wirwes katra ass, fausa buhdama, willa i mahrinu. Wirwe ta bija ushihta us spohli, ka juhrä nolaishoht warreja norittinatees bes nekahdas kibbeles un winnai gallä bija vecfeeta leelgabbala lohde. Kapteine Denham tahdu mehrißhanu isprohweja dauds weetä. Deenwidda Atlantiskä juhrä, gandrihs paschä widdä (starv Tristan de Kunha un Buenos Ayres, us 36. grahd 49 minutes*) deenwidda plattuma un 37. grahd 6 minutes wakkara garruma) winsch atradda dibbenu 7706 assis, jeb 8 un dimitrefschdallas Engliskas juhdses dsillumä. Kamehr wirwe schinni leelä dsillumä nonahzä pee dibbena, bija pagahjuschas 9 stundas 24 minutes laika. Wirwi dibbenä nolaishoht pee virma assi tuhfstoscha pagahja 27 minutes 15 sekundes, pee ohtra tuhfst. 39 min. 40 sek., pee trescha 48 min. 10 sek., pee zetturta 1 stunda 13 min. 39 sek., pee peelta 1 stunda 27 min. 6 sek., pee festa 1 stunda 45 min. 25 sek. un pee septita 1 stunda 49 min. 15 sek. — Tanni weetä juhras dsillums isnessa Amerikas augstaka kalna Tschimborasso dimlahrtigu augstumu. — Bet deenwidda juhrä atkal sawahds dsillumä atraddahs. Tur Denham kahdä weetä jau fasneedsa dibbenu us 19 assihm dsilluma, un 14 deenäss tanni juhras gabbala dsillumu ismekledams, atradda 80 juhdses gareu, 12 juhdses plattu, un 16 lihds 32 asses dsillumä buhdamu benki, ko semmes lohdes apfahstaji arri fauz par nedsiillumu (feklumu). Tohs preefsch tam us juhras-lahrtsch nosihmetus nedsiillumus leelä juhrä, fur — ka dohmaja — fugga-keelis atdurahs, Denham atradda gluschi neriktiqes. Jo mellejoht winsch neweenu no teem ne-atradda, un isfakidroja, ka tahs notribzefchanas, ko juhrä us fuggaem schur tur sajuht, nenahkoht wis no fugga atdurschanahs us nedsiillumem, bet no semmeestribzefchanas, kas — ka sinnams — arri plohfahs appalfsch juhras dsillumem.

J. Sch—r.

Waj aufits dschreens skahdihgs?

Ne ween dauds laudis, bet arri labba teesa dakteru, kas wiffu muhschu gar zilweka meesu un flimmbahm darbojuschees mehds fazziht, ka aufits uhdens malks neweanam nesskahdeschoht, arri tam ne, kas fakarfs to dserroht. Wiffa raddiba nokussu un istwihku si labrojohi pehz dsestra uhdens malzina, waj tad Deews pats to ne-effoht ka sahles nolizzis? Uhdens eedserts no-eimoht mahgä jeb

*) Grahd, minutes un sekundes irr semmes-lohdes apfahrimehra dallas; weens grahdz ihstir 15 juhdses.

webderā un ne buht no tam newarroht zeltees plauſchu un kruhschu kaites. Taggad nu kahds proſeſſeeriſ Hermann, kas daudſ gaddus ihvaſchi qar ſcho leetu darbojees un gudrojis, to iſteiz, ko wiſch atraddis, un zik ſkahdiga leeta ta irr, kad auſtſ dſehreens tohp mabgā laiſtſ. Wiſch irr nehmis lakkus un fuanus, peſilzis pee wianu leelaſahm abderehm ihpafchus fwarrus, kas laj rahda to ſpebku, ar kahdu affiniſ pa abderehm ſtraida. Nehmis tad ſprizzi ar apſilditu uhdeni un laidis to mabgā, un affiniſ gandriſ ſapat wilnojuſchas kā agrahk; bet kad eelaidis ſipri auſtſ uhdeni eekſchā, tad redſejis, ka gandriſ ohtreek ſipri tee wilni gahſufcheeſ. Un tas nahk no tam: Wehderā feenās irr kā noſchuhlaſ ar abdere galleem un blaſkam gull alnaſ, leefſa un wiſſas ſarnu kaites. Kad nu auſtſ uhdens ſchihm pedurrahſ, tad taſh tuhliſt ſoraujahſ un ſpeesch affiniſ us zittahm molſahm ar wiſſu warru. Bour tam nu zellahſ, ka daschah plahnakas weetahs un leetas zaur affin ſilnacem tohp ranſitas waj plehſtas un ſlimmibas kā arri patti nahe ſaur to warr zeltees. Deewſ gan to gudri eetaiſijs, ka fatru reiſ, kai affin ihm tahda wehtra uſbrukk, zilweks ne man noht dſili dwaſchu ſahk wiſſi, zaur to atkal affiniſ ſahk daudſmas lehnahk tezzeht, kā taſ noteek, kad meesu waj uhdeni bahſcheht waj moſgajoh ſipri aſſalde, tad ſchauſchalās waj gribboht waj negribboht dwaſcha dſillahk ja-eeraui. Bet kad no weenās puſſes par daudſ uſmabzahſ, tad ohtra neſvehi atturteetees pretti un zilweka meefai ja-eet ſkahdē. Tapebz nedſere it nekad lohti auſtſ dſehreenu un kad tew ſalarſuſcham ſlahyſt, tad nedſerri zittu ka karſtu dſehreenu. Tahds nekad neſkahdheſ, bet turpreſtim meefu jauki un weenadi atwehſinahſ. Laj tad lohpi iſtwihluſchi rij auſtſ dſehreenu, bet zilweks, kam prahs irr dohſis, laj to nedarra, ja negribb paſcha ſlepkaſ buht.

S.

Diwſilbiſa wahrdā mihla.

Kad tu mann' us preeſchu laſſi,
Tad es leela nypp eſmu;
Loſſi tu mann' aſpaffal,
Tad es ohga ſaldaka:
Aſpaffaku laſſidams
Peekarr weenū ſ man flakt,
Tad es atkal lohpiuſch eſmu
Ar it mihi, lehnū prahſ.

Fr. Mekon.

W a k k a r

biju piſſehtā. Nogahju' lihds nekrubſchu nammam, gribriju ſinnah, lam no muhſejeem kritihs palift, bet ahwu! wiſſi gaſda leelo gaidifchanu. Galleeneki preeſchā un no teem weens nahk ahrā, ohtre eekſchā. Braſſu, kapebz

tad ſchoreis tik ſipri brahke? Wezzakais man atbild: „Waj tad ne-eſſoht gubernas awiſes laſſijs, us ko wiſſu dakte-riim jaſkattahſ, kruhschu plattums un gartums tohpohit us ſinalako mehrihts un kai mattina mebra iſtruhkſtoht, tas warroht eet mahjā.“ Buhtu wehl brihdi nogaidijs, bet ſinnaju, ka ſeewa falſt pee raggubm, ſteidſohs tad aſpakkat. Bet ko par to brihdi tur redſeju, tas man rah-dija, ka paſaule pawiſſam zittada pabrgreeſuſees. Agrahk, atminnu, ap ſchihm weetahm offaru ſtraumes pluhda, auſiſ aifkriſta aif wezzaku un ſeewu brehkschanahm, bet taggad pawiſſam zittadi, neweenu paſchu ne redſeju bes prahta raudam. Taggad ſau fatras behrns reds un ſinn, ka ſoldata deenās nemos wairſ nan tik haliſgas un behdigas, kā gaddus aſpakkat. Waj tad ne redſi kad tee kohtiſ ſtabh? wihrs labbi apgehrbees, pa-ehdis, retiu deenū pañemmi flinti rohla, ar leekeem munſureem to nebuht neļauſa, wiſnecks ne ar pirkstu nedurrahſ ſlaht, ja ſal-dats pats ne-eet badditees; tohp wehl ſkohloti, un kā nu-pat awiſes laſſi, wehl gudro, kā tik teem warretu deenās weegliňaht. Kas tad tur ko brehkt? Par to, ka us daschu gaddu ja-eet ſwefchumā? Waj tad ſimts puſchhu ne-eet us piſſehtem, peñnu un maſſi melkedami? Zik dasch arri 3, 4 gaddus nedabuhn ſauw menimti redſeht, bet waj tad par to kahda neſlaimē? Behrnam augoht jaſtaſahſ us ſchekschanohs no miheem wezzakeem. Un zik dasch ſaldats jau pebz 3, 4 gaddeem pahrnahk mahjā ſehrif un palek pawiſſam. Kas tad nu buhtu biſijs, kad buhtu ſew un raddeem pehdigo graffiti noluppinaſis, laj warretu weetneku ſadabuht? Buhtu gan mahjā palizjis, bet waj tē nebuhtu daudſ gruhtahk jaſtrahda, gaddu gad-dus puſplikam jaſuſahſ, kamehr parahduſ otvelna. Pebz mannahm dohmahm daudſ prahigali, kad puſiſ, ja tas ſew kahdu 100 rubl eekrahjees un Deewſ nolizijs, ka ja-eet. Deewu peeluhdſis eet pats, pañemmaſ ſew maſo bibbeli, dſeeſmu grahmatu un kahdu 10 rubl. lihdi un leekahs iſgaddus ſew kahdu maſumu pakkaſ nosuhiti-tees. Pebz nezik gaddeem pahrnahzis atroddihs nauſas padohmu preeſchā, galwas nauđu nepraffihs, prahs buhs gaifchahks, jo wiſſadas puſſes, piſchetus un lay-dis buhs dabujis redſeht, deenestā buhs eemahzijeſ, wiſſu ſkaidri darriht, tahds buhs fatram derrigs. Zik man atbildehs: „kas nu par derrigumu? pahrnahzis warr ſew melkelt kahdu ſchobgmalli, kas tad to par ko eefkotta? wiſſi tik ſalka: iſdeeneijs ſaldats. Haddi apmirruſchi; irr kā ſirnihts, us gribdas noſweeſis.“ Sinnu gan ka pa doſkai tur taſniba, Latweeſchu tautai tas grebks tehti peelihy, ka ta ſawus pahrnabkuſchus brahluſ mas zeena; pateeſi tahds, kas or ſawu dſihmibu gaſjis muhſu weetā ſalpoht, gohdam weddees, tizzibu turrejis un nau ne par dſebräu ne var kahdu grahbſtuli palizjis. Kad tahds pahrnahk mahjās, tad newaijadſetu wiſ to par ſwefchineku turreht. Bet tur nau wiſ ween tautas waina, bet arri paſchi ſaldati wainigi. Zik tad to irr, kas deueſtlaſiſ

wihcho labbi beefsī finnas laist sowejeem un pasihstameem? | Aiseet 3, 4 gaddi, wezzaki ar assarabm klauschina pehz dehla, bet dehls fā isgajis. Tē us reissi atnahk grahmata, fo kahds draugs smalki israfstis: „Mihais tehws Turris suhiu tew 1000 labbas deenas lihs tawam kappam, mahle Edda suhiu tew 1000 labb. d., mahja Trihne 1000 labb. d., mahtes brahla dehlam Ingum 1000 labb. d. u. t. j. pr. Juhs sunnet kahdas saldata deenas, tapehz suhteet man iuhdal 10 rublu, bet neskwejet to grahmatu. Manna addresse irr: —.“ Nu dehlinch sinn alrost, bet teikt, fā eet, fā weddees, fo redsejis, fā ar deewokalpochanu sweschumi gahjis, no wissa ta un zitta ne wahrdina. Prähligs puifis eedams laj panemim few 10 pastmarkos lhdsi, laj farakstahs ar sowejeem, tad nepalits wis par sweschu un atradihs mahja wairahl mihlestibas. Takhds dohmas buhdams poilabban gribbeju eet, te dsirdu pakkalā seewinu wainanajam: „Ro darrischi, fo darrischi? mans dehlinch pagallam, buhru jel wesfels, laj tad arri eetu, bet tahdu kurla — nemmeet Juhsu nemchanu!“ Peegahju, fahku isklauschinacht un dītron: Puifis gribbejis fungus ismukloht, islikdamees par kurlu, woj schee prassa waj ne, stahn fā stabs. Tē us reissi fungi nemmoht grahmatas preefchā un kamehr zitti aissreesches pilnā balsā runna, weens peenahjis pee puifcha un tschukstads preefjis: „Juhs 3 brahti?“ Puifim newilchū ijschöhwees: „Ne, 2.“ Rungus nelizzees ne proktam, gabjis pee zitteem, runnajuishi atkal pilneem balsēem. Atkal dakteris peenahjis, wehl reissi auf apskattidams baddis pret weenu weetian un paklussu sozjis: „Tē gan tew fahp.“ Puifis atkal „fahp gan.“ Nu dakteris teizis us kumissioni: „Irr gan kurla, bet tapehz warrehs dsirdeht.“ Ro nu tu zilwegin dohma tur ar netaisnibus isdarriht? Es nefoprohtu, fo prahtha laudis nekaunabs zik doscha dakteria gohda wahrdi un flauv laupiht, fchahdus taldus neekus mutti pa muttei neddam, fo dakteris ar selta un sudraba atflehgū flehdsami. Muhsu paschū pilsehrtā dakteris, gohda wihrs fā retti taldus us-eesi, nau ne par mattu us netaisnibus pufi ne ar 10 firgeem pawelkams. Bet waj dohmajeet, fo besgohtschī wianu ne-aprunna? Paschi muklissi isdarra, fo wehl preefchā pahri gaddeem, kur kahds Leischu schihds pa schenkeem bij wasajees un par dakteria leelo draugu teizees. Puifchi fā apburti speduschi farkanbahsdim pa 15, 20 rublu faujā, un schihds isgudrahm preefchmejees deweju wahrdus un gabjis gahdaht. Dakteris to isdsirdis, lizzis zaur wissu polizeju wasanki mellekt, bet kas sinn kur farkanbahsdim gals? Ne-effoht wirts nesa-ohschams. Paschi dohd latram eelassprungulam un tad krauj grehku un negohdu us zittu. Das nau pareisi, tur schkraudas nahk

Wisduggunam.

Wijjaunaahs finnas.

Pechterburgas avises sūno, fo tur beedriba eetaiso-tees, kas apdrohchingajobt dīlszella reisneku dīshwibū. Kad apdrohchingatam zellā kahda nelaime noteek, zaur fo tas fawu dīshwibū paspehle, tad fā beedriba winna pereerrigeem til dauds ismakja, par zik wisch fawu dīshwibū bij apdrohchingajis. Bet wehl fāhys beedribas statutes nau opfiprinatas.

Berlinē tanni 14. (2.) Februari Brūhchū Lehninschī aldarrija Seemel-Wahzemmes walstelandagu un sapulz-natus walstelandagas lungus ar sworrigu runnu apfweizjinajis.

Londones avise „Times“ telegrafijas sūnu dabujuši, ka Madridē effoht atbrauzis herzogs Montpensier un ar marfchalu Prim ilgu laiku aprunnajeos; par fo, to ihstī nestin, bet laikam gan par Sponeeschū Lehnina cezel-schanu.

Parīse, fo telegrafts sūno, tanni 12. Februari fā-nehmuschi zilwekus, kas bij nodohmajuschi Leisaru Napoleonu nokaut. Pee winneem grahmatas atrafas, kas pereahd, fo ir Recheforts par to leetu effoht sūnajis.

Minchenē tanni 15. (3.) Februari. Bairu ministēris firsts Hohenlohe no ministera amata irr atlahvees. Waj Lehninschī winnu atlaidibis un waj ir toe zitti ministeri lhdj atteiksees no amata — to avises wehl nemahk teikt.

Jelgavā. Schehsfidigi fungi un zeemmahtes muhju pilsehrtā eerkliejschi nammu, kur deenesta meitas, kas bei deenesta un kamehr zittu labbu deenesta atrobn, kosti un kohteli pa welti dabuhn. Sinnams fo schinni „deenesta meitu ehrbehrgi“ til ne-apwainetas meitas ween tohp us-nemtas un fo winnahm preefchā ehrbehrga usturreschanu irr jastrahda. Klahtakas finnas par to dohsm us preefchū.

R. S-z.

Atbilda un Inhgschana.

E. B. — L. D. Paldeevs! Juhs ittin derrigs.

Patlabban dabujam grahmata ar joutu farkanu pastmarku, surri Frantschū Leisara għimis uſſħmeħ. Grahmata nahk no Parīse leela fanta, „Havas, Lassit“. Patweeschū avischi direktors tohp lubgħi, laj finnas dobb wa fakku fungu. Għebiex Għosswi, kas iż-żgħiġ, qaddi ar fakku Frantschū augstu fungu kifissas bahde epafinnejis un flimx no turren ħekk. Kad ni es-pats nei tħadha funga wahrdi neeffu dīsejjs, tad-lubju farwus laſſitajus, ja tee to pasħi, man fakku finn atlax, fo tam mekletam labjhaj. Latw, avischi apgħadajns.

Naudas tīrgus,

Riħġa tanni 7. Februari 1870.	uspraff.	fobl.
5% walts-aſſteensħanas bissietes ar winniet. I. aſſteen.	156	154
" " " II. aſſteen.	155½	154
5% waltsbankas-bissietes " " " 90	88½	
5% Wids. pfandbriefs, uſſakkamas " " " 100	99½	
4½% Kurs. pfandbrief. uſſakkamas " " " 93	92½	
5% ne-uſſakk. " " " 94	92	
Riħġas-Dinab. dīlszella aktijs us 125 rub. " " " 126	125	
5% Riħġ-Dinab. " obligazjjas us 125 rub. " " " 108	107	
5% Riħġ-Jelgaw. " " " 100 " " " 108	107	

